

Győri Ítéltábla
Pf.II.20.237/2018/11/I.

A Győri Ítéltábla a ... (ügyintéző: dr. **K K** jogtanácsos) által képviselt felperesnek a dr. Peszeki Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen vezető felelősségének megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2018. május 7. napján kelt P.20.839/2017/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 10.000. (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a 2011. december 22-én alapított Cg..... cégjegyzékszámon bejegyzett **SS G Kft.** (továbbiakban adós) önálló képviselőjére jogosult vezető tisztségviselője az alperes volt az adós alapításától kezdve az adóssal szemben elrendelt felszámolás kezdő időpontjáig.

Az adós működése során felhalmozott adóhátralék miatt a felperes 2014. február 28-án végrehajtási eljárást indított az adós ellen, ami nem vezetett eredményre. 2014. november 28-án elrendelték az adóssal szemben a kénysztörlesztési eljárást, majd a Győri Törvényszék a 2015. április 15-én jogerőre emelkedett 10.Fpk...../6. számú végzésével az adós felszámolását elrendelte, ennek kezdő időpontja 2015. május 7. napja, a bíróság felszámolóként a **D C Kft-t** jelölte ki. A felszámoló 2017. július 31. napján készítette el zárójelentését, melyben az adós felszámolási eljárásának egyszerűsített módon történő befejezését kérte. A felszámoló a zárójelentésben előadta, hogy az alperes, az adós ügyvezetőjeként a felszámolási eljárás során a Cstv. 31.§ (1) bekezdése szerinti irat- és vagyonátadási, beszámoló- és adóbevallás készítési, valamint egyéb kötelezettségeit felhívás ellenére sem teljesítette, ezért a felszámolási eljárás a könyvvezetés és nyilvántartások hiánya miatt az általános szabályok szerint technikailag lebonyolíthatatlan. A felszámolási eljárásban a felperes hitelezőként 657.698.- Ft összegű hitelezői igényt jelentett be, ami a felszámolási eljárásban kiegyenlíthetetlen maradt.

A felperes 2017. október 18-án előterjesztett keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) - 2017. július 1-től hatályos - 33/A.§ (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes, mint az adós volt vezető tisztségviselője, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezők mindösszesen 695.410,-Ft összegű - ebből a felperes, mint hitelező 657.698,-Ft - nyilvántartásba vett követelésének kielégítése teljes mértékben meghiúsult. Álláspontja szerint az adósnál 2014. február 28. napján már fennállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. A felszámoló zárójelentéséből megállapíthatóan a felszámolás elrendelését követően az alperes neki felróhatóan nem teljesítette a Cstv. 31.§ (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolókészítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, ezért a Cstv. 33/A.§ (5) bekezdése alapján neki kell bizonyítania, hogy vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be

fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. A Cstv. 33/A-§-át 2017. július 1-től módosító 2017. évi XLIX. 17.§-hoz fűzött indoklásra hivatkozva előadta, hogy a konkrét esetben „nem tényállási elem a vagyonsökkenés, illetve a vezető mulasztása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés, ami azt jelenti, hogy hitelezőként elegendő a vezetőt terhelő mulasztást bizonyítania.” A Cstv. 33/A.§ (9) bekezdése alapján 657.698,-Ft összegű vagyoni biztosíték adására is kérte kötelezni az alperest.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy ügyvezetőként „a fizetéseképtelenség beálltát megelőzően és azt követően is az általában elvárható gondossággal járt el”. Telefonon egyeztetett a felszámolóval, aki a felszólító „levelében nem írta, hogy postán küldje el az adós iratait, ezért az alperes azt a megoldást választotta, hogy amikor a felszámoló személyesen megjelenik, majd átadja neki az iratokat.” Az adós iratainak és vagyonának átadása az adós székhelyén a felszámoló megjelenésének hiányában elmaradt, ezért ennek elmaradása önhibáján kívüli okból történt. Az adós vagyonát kizárólag egy gépjármű képezte, aminek átadására nem került sor, de annak műszaki állapotában semmilyen változás nem állt be (az már a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet megelőzően is rendkívül leromlott állapotban volt). Ezért az általa képviselt adósnál a „fizetéseképtelenséget követően” nem következett be vagyonsökkenés, ezért a felelőssége megállapításának egyik konjunktív feltétele hiányzik.

* * *

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes mint az adós volt vezető tisztségviselője a gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el és a felperes 657.698.- Ft nyilvántartásba vett hitelezői követelésének kielégítése teljes mértékben meghíúsult. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a Győri Törvényszék Gazdasági Hivatalában letéti számlára 657.698.- Ft biztosítékot a felperes hitelezői követelésének kielégítése céljából fizessen meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 12.700.- Ft perköltséget, és 36.000.- Ft feljegyzett illetéket az államnak. Határozatának indokolásában idézte a Cstv. 2017. július 1. napjától hatályos 33/A.§ (1,3-5) bekezdését, és rögzítette, hogy a felperesnek kellett bizonyítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, azokat az alperesi magatartásokat, amelyek a hitelezők érdekeit sértették, és hogy ezzel a magatartásban ok-okozati összefüggések a vagyonsökkenés mértéke 657.698.- Ft volt. Az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a felszámolási eljárás során az irat és vagyonátadási kötelezettségének eleget tett, vagy annak elmaradása önhibáján kívül történt, az neki nem felróható. A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját az adórtartozás miatti végrehajtási eljárás megindításával jelölte meg, ezt meghaladóan bizonyítást nem ajánlott fel. Az elsőfokú bíróság osztotta a felperesnek a Cstv. 33/A § (5) bekezdése törvényi indokolásán alapuló azon álláspontját, hogy e rendelkezés jogkövetkezménye annak, ha az alperes, az adós volt ügyvezetőjeként olyan módon nehezítette meg a vele üzleti kapcsolatban kerülők számára az adós valós pénzügyi helyzetének megismerését, hogy a felszámolás elrendelését követően nem teljesítette a teljes körű vagyonleltár készítését, illetve vagyon- és iratátadási kötelezettségét a felszámoló részére. Ebben az esetben nem tényállási elem a vagyon csökkenése, illetve a vezető mulasztása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés. Ez azt jelenti, hogy a hitelezőnek elegendő a vezetőt terhelő mulasztást bizonyítania.

A felperes részletesen ismertette az alperesi mulasztásokat, hogy az alperes a felszámolás megindulását megelőzően és azt követően sem teljesítette az ügyvezetői feladatokat, mely állításokat az alperes érdemben nem tette vitássá, e kötelezettségek teljesítését nem igazolta. A

vagyoncsökkenés mértékének meghatározásához az alperesi mulasztások miatt iratanyag nem állt rendelkezésre, az alperes közrehatott abban, hogy a vagyoncsökkenés mértékére vonatkozó szakvélemény elkészítéséhez szükséges okiratok nem reprodukálhatóak. Az elsőfokú bíróság ezért szakértői bizonyítás hiányában is elfogadta vagyoncsökkenés mértékét a ki nem egyenlített hitelezői igényekkel azonos mértékben. Az alperes személyes előadása ezzel szemben nem volt alkalmas annak a bizonyítására, hogy minden szükséges és kötelező intézkedést megtett. Az eljárás adataiból az elsőfokú bíróság megállapította, hogy „az alperes ügyvezetőként nem az általa elvárható gondossággal járt el a felszámolás kezdő időpontját követően az iratok átadása körében, ezért a hitelezői érdekek megsértését vélelmezni kell, így a keresetnek helyt adott”. A felperes kérelme alapján egyúttal a Cstv. 33/A § (9) bekezdése alapján kötelezte az alperest biztosíték nyújtására is, mert annak feltételei fennálltak.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Cstv. 33/A.§-a alapján az adósnál nem következett be vagyoncsökkenés. Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint a felperest terhelte volna a vagyoncsökkenés mértékének a bizonyítása, mely kötelezettségének nem tett eleget. Az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos ítéleti megállapítását a „saját vélelmére alapította”, ezért a tényállás megállapítása és jogi következtetése levonása során megsértette a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdését, mert az adósnál bekövetkezett vagyoncsökkenés mértékét erre vonatkozó bizonyítékok nélkül állapította meg. A másodfokú eljárásban úgy nyilatkozott, hogy „elismeri, hogy az iratátadási kötelezettségének részbeni gondatlansága miatt nem eleget”, de a felszámoló eljárása is kifogásolható, mert nem adott az alperesnek az iratok sorsával kapcsolatban utasítást.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartotta, hogy Cstv. 33/A.§ (5) bekezdése szerinti bizonyítási szabályok érvényesülnek, mert az alperes neki felróhatóan nem tett eleget az iratátadási kötelezettségének. Ennek megfelelően az alperes nem bizonyította, hogy az ügyvezetése alatt nem következett be a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, sem azt hogy a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Álláspontja szerint neki a konkrét esetben nem az adósnál bekövetkezett vagyoncsökkenés mértékét, hanem a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésének második fordulatát: a hitelezői követelésének teljes mértékben történő meghiúsulását kellett bizonyítania. E kötelezettségének eleget tett azzal, hogy az elsőfokú eljárásban becsatolta az adós felszámolása során 2017. november 13-án meghozott eljárást befejező végzést, amely elrendelte az adós törlését, és egyúttal megállapította azt is, hogy az adós záró-vagyona hiányában a hitelezők kielégítésére nem kerül sor, így nyilván a felperes bejelentett 657.698,-Ft összegű követelésének a kielégítésére sem.

* * *

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla mindenekelőtt rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás több szabályát is megsértette. Eljárási szabályt sértett, amikor a Cstv. 33/A.§ (9) bekezdése ellenére a felperes biztosíték nyújtása iránti kérelmről nem soron kívül és végzéssel, hanem csupán az elsőfokú eljárást befejező ítéletében döntött. A felperes keresetében az alperes felelősségét a nyilvántartásba vett és felszámolás során kielégítést nem nyert hitelezői igények együttes összege, azaz 695.410,-Ft erejéig kérte megállapítani, arra hivatkozva a hitelezők ilyen összegű nyilvántartásba vett követelésének kielégítése teljes mértékben meghiúsult. Ehhez képest az elsőfokú ítélet csak 657.698,-Ft összegben állapította meg a követelések kielégítésének meghiúsulását, azaz az alperes felelősségét, ami a felperes nyilvántartásba vett hitelezői igényével

egyezik meg. A kereset ezt meghaladó részét tehát az elsőfokú ítélet - tartalma szerint - elutasította, de erről az ítélet rendelkező része a Pp. 213.§ (1) bekezdését megsértve kifejezetten nem rendelkezett. Tekintettel azonban arra, hogy a tartalmilag a keresetet részben elutasító rendelkezés ellen a peres felek nem terjesztettek elő fellebbezést, ez utóbbi eljárési szabálysértés sem volt olyan súlyú, ami az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna. Az ítélőtábla ezért megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által elkövetett fenti eljárési szabálysértéseknek az ügy érdemi elbírálására kiható hatása nem volt, ezért azok nem teszik szükségessé az elsőfokú eljárás megismétlését.

Mindezek alapján az ítélőtábla a fellebbezést érdemben bírálta el.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns tényeket túlnyomórészt helytállóan állapította meg, és abból helytálló jogkövetkeztetéseket levonva érdemben helytálló döntést hozott, de annak indokaival az ítélőtábla nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki abból, hogy a jogvita elbírálására a Cstv. 33/A.§-ának a 2017. július 1-től hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni a jogvita elbírálása során a Cstv. 83/R. (4) bekezdése, továbbá a keresetlevél előterjesztésének időpontjára tekintettel.

Az ítélőtábla előrebocsátja, hogy korábban a Gt. 30.§ (3) bekezdése, majd 2014. március 15-től a Ptk. 3:118.§-a fogalmazza meg azt a követelményt, hogy a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladataikat már nem a gazdasági társaság érdekeinek az elsődlegessége, hanem az adós társaság hitelezőinek a figyelembevételével kötelesek ellátni.

A vezető tisztségviselőknek e követelmény felróható megszegésére esetére előírt, hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét a Cstv. 33/A.§-a szabályozza egy ún. kétlépcsős eljárás keretében, a Cstv. 33/A.§ (14) bekezdés szerint ugyanis a Ptk. 3:118.§-ában a vezető tisztségviselők polgári jogi felelősségének megállapítására és velük szemben a szerződésen kívüli kártérítési igény érvényesítésére a Cstv. 33/A.§-ában foglaltak alapján kerülhet sor, ha a jogi személy jogutód nélküli megszüntetésére felszámolási eljárásban kerül sor. Ezt a két (lépcsős) eljárást világosan el kell különíteni. Az első lépcsőben (megállapítási per) kell feltárni a vezetői felelősség megállapításához szükséges tényállást, és kell lefolytatni mind a joglap, mind az összecszerűség tekintetében szükséges bizonyítási eljárást. A második lépcsőben (marasztalási per) jut kifejezésre a vezetői felelősség másodlagos (kivételes) jellege, és a vezető marasztalására a már megállapított felelőssége alapján kizárólag az adós vagyonából ki nem elégített követelések tekintetében kerülhet sor.

A Cstv. jelen eljárásban alkalmazandó 33/A.§ (1) bekezdése - a korábbi szabályozással teljesen azonosan - változatlanul egymástól jól elkülöníthető három önálló tényállást határoz meg a vezető anyagi jogi felelőssége ténybeli alapjaként, mely tényállásokra egyáltalán alapítható a vezetői felelősség megállapítására irányuló kereset.

- 1.) Az első a gazdálkodó szervezet vagyonsökkenésére alapított kereset (Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés első mondat első fordulat).
- 2.) A második a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő meghiúsulása más okból (Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés első mondat második fordulata).
- 3.) A harmadik - a jelen per szempontjából érdektelen - környezetkárosítással kapcsolatos ügyvezetői tevékenység (Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés második mondat)

A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésének - jelen per szempontjából releváns - első mondata (annak első és második fordulata) a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét az alábbi együttes feltételek fennállása esetében teszi lehetővé:

- 1.) a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően,
- 2.) az ügyvezető feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, **és ezáltal**
- 3/a.) a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, **vagy**
- 3/b.) a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat.

A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése első mondatának első fordulata (3/a.) esetében azt kell a hitelezőnek általában bizonyítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezető jogellenes magatartást tanúsított, azaz: az ügyvezetői feladatait a hitelezők érdeksérelmével látta el, és e jogellenes magatartással okozati összefüggésben az adós társasági vagyona - az állított mértékben - csökkent.

A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdése első mondatának második fordulata (3/b.) alapján („*vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat*”) akkor terheli helytállási felelősség a vezető tisztségviselőt, ha a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után **olyan felróható** (jellemzően szándékosan turpis) magatartást tanúsít, amely valamely hitelezőnek minden további vagyonsökkenés nélkül is kárt okoz. A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésének e fordulatára alapított kereset esetében tehát a vezető jogellenes (a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó) magatartásának bizonyítása mellett nem a vagyonsökkenés okozását kell bizonyítani, hanem azt, hogy az állított vétkes magatartás és a hitelezői igény részleges vagy teljes kielégítetlensége (annak megghiúsulása) között okozati összefüggés áll fenn. Bizonyítani kell továbbá a keresetben állított mértékű követelés kielégítésének megghiúsulását is.

A felperes keresete a konkrét esetben egyértelműen **annak a megállapítására irányult**, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, **és ezzel hitelezői követelése teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította.** A felperes tehát a megállapítási keresetét a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés első mondatának második fordulatára alapította, amely kereset szempontjából a fent részletesen ismertetett tényállási elemeknek van jelentősége. Ezek között a vagyonsökkenés és annak mértéke nem szerepel, vagyis az előterjesztett kereset elbírálása szempontjából ez érdektelen körülmény. A kifejtettek miatt az adós vagyonsökkenésének a hiányára az alperes alaptalanul hivatkozott az érdemi ellenkérelmében és fellebbezésében is, hiszen a felperes nem erre alapította a keresetét, ezért e védekezés alkalmatlan az előterjesztett keresettel szemben. Ugyanezen okokból az elsőfokú bíróság téves álláspontra helyezkedett, amikor - az adós könyvelési adatainak a teljes hiányában - azt vizsgálta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben és azt követően az adósnál következett-e be vagyonsökkenés, és szintén tévesen azonosította a felperes ki nem elégített hitelezői igényének összegét az adósnál bekövetkezett vagyonsökkenéssel. A vagyonsökkenésnek, mint tényállási elemnek, ugyanis a konkrét esetben nem, hanem csupán akkor lett volna jelentősége, ha a felperes nem a követelése teljes megghiúsulására hivatkozással, hanem az adós vagyonsökkenésére hivatkozással kérte volna az alperes felelősségének a megállapítását. A felperes azonban nem vagyonsökkenésre, hanem a 657.698,-Ft követelésének kielégítésének a teljes megghiúsulására hivatkozott.

Az alperes a perben azt nem vitatta, hogy nem teljesítette a felszámoló felé fennálló, a Cstv. 31. § (1) bekezdése a-d/ pontja szerinti beszámolóképzési iratátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, de arra hivatkozott, hogy ez neki nem volt felróható. E védekezésnek már volt érdemi jelentősége a perben, az alábbiak miatt:

A Cstv. 33/A.§ (1) bekezdés első mondatának második fordulatra alapított perbeli kereset esetén ugyanis csak általában (azaz főszabályként) terheli a hitelezőt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének és idejének, a jogellenes ügyvezetői magatartás, azaz: az ügyvezetési feladatok hitelezői érdeksérelemmel (azok figyelembe vétele nélkül) történő ellátása, és e jogellenes magatartással okozati összefüggésben bekövetkezett **hitelezői követelések teljes kielégítésének megghiúsulásának a bizonyítása**. Az alperes felelősségét csupán e három konjunktív feltétel együttes fennállása alapozza meg.

Másként alakulnak azonban a bizonyítás szabályai abban az esetben, amennyiben a vezető tisztségviselő a felszámolás kezdő időpontját megelőzően **neki felróhatóan** nem, vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója külön jogszabályban meghatározott létbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdése a-d/ pontja szerinti beszámolókészítési irat és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét. Erre az esetre (a Cstv. korábban hatályos 33/A.§ (3) bekezdése vélelmet állított fel) míg a jelen eljárásban alkalmazandó Cstv. 33/A.§ (5) bekezdése kifejezetten „megfordítja” az általános szabály szerinti fenti bizonyítási terhet. Ez pedig azt jelenti, hogy amennyiben a felperes bizonyította a Cstv. 31.§ (1) bekezdés a-d) pontjai szerinti kötelezettségek elmulasztását, és az alperes egyidejűleg nem tudja ezt kimenteni azzal, hogy ennek elmaradása neki nem volt felróható, akkor az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

Ebből következően a Cstv. 31.§ (1) bekezdés a-d) pontjai szerinti kötelezettségek felróható elmulasztása esetén egyrészt azt a körülményt, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, másrészt a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartást (a jogellenességet) is „vélelmezni” kell, tehát e tényállási elemeket a felperesnek nem kell bizonyítania, hanem ezek ellenkezőjének a bebizonyítása az alperest terheli. E megfordított bizonyítási szabály célja, hogy a bizonyítási tehernek a vezető tisztségviselőkre telepítésével azon jogellenes magatartásokat szankcionálja, amelyek miatt a Cstv.33/A.§ (1) bekezdése szerinti feltételek bizonyítása elnehezül, esetleg egyéb iratok, adatok alapján lehetetlenné is válik.

A Cstv. 33/A.§-ának (5) bekezdése szerinti (megfordított) bizonyítási szabályok - figyelemmel az azt beiktató Módt. tv. miniszteri indoklására, valamint a korábbi (a vélelmen alapuló) szabályozás talaján kialakul, és a Kúria által elfogadott, és a jelenlegi szabályozás mellett is irányadónak tekinthető jogértelmezés szerint (Kúria Gfv.VII.30.059/2015/5., Gfv.VII.30.024/2015/4.) - tehát azt jelenti, hogy:

- amennyiben a felperes bizonyította a jogszabályban (Cstv. 33/A.§ (5) bekezdés) felsorolt tényállási elemek (a felszámolás kezdő időpontját megelőzően az adós éves beszámolójának létbehelyezésével és közzétételével kapcsolatos vezetői feladatok, illetve a Cstv.31.§ (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kötelezettségek elmulasztása) fennállását, amit az alperes nem tud kimenteni, akkor csupán azt kell bizonyítania, hogy a hitelezői követelése megghiúsulhat (vagy megghiúsult) és **utóbbi okozati összefüggésben állónak kell tekinteni az alperes „vélelmezett”**, a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartásával. További bizonyítási kötelezettség a felperest nem terheli, hanem az alperes köteles bizonyítani - a megfordított bizonyítási szabályból következően - hogy

- a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet;
- vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

Amennyiben pedig e bizonyítási kötelezettségének nem tud eleget tenni, úgy megállapítható a Cstv. 33/A.§-a szerinti helytállási (kártérítési felelőssége)

Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes neki felróhatóan nem teljesítette a 31. § (1) bekezdése a-d/ pontja szerinti beszámolókészítési irat és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét a felszámoló felé. Ennek kimentése körében az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felszámoló is mulasztott, mert nem adott egyértelmű utasítást az iratátadással kapcsolatban. A felperes keresetleveléhez csatolt zárójelentéshez mellékelte felszámolói felhívás ugyanis egyértelműen felszólította az alperest az adós iratainak az átadására, ami alapján nem lehetett kétsége afelől, hogy az adós iratait az ő kötelessége eljuttatnia a felszámolónak. Ennek elmaradásának menthető indokát az alperes nem adta, a másodfokú eljárásban már maga is „a részbeni gondatlanságáról” tett említést, és semmivel nem igazolta, hogy megállapodott volna a felszámolóval abban, hogy az iratok átadására majd az adós székhelyén kerül sor. Az alperes személyes előadásából megállapíthatóan az iratok átadására azért sem kerülhetett sor, mert azokat egy őrzés és kerítés nélküli helyen tárolt gépjárműben helyezte el, ahonnan azokat ellopták. Az alperesnek a másodfokú eljárásban előadott téves álláspontjával szemben ez a „tárolási forma” egyáltalán nem egyeztethető össze a felelős ügyvezetői magatartással. Ezért az iratok eltűnése, és azok átadásának megghiúsulása kifejezetten felróható az alperesnek. Az egységes bírói gyakorlat szerint a vezető tisztségviselőnek kötelessége a jogszabályban írt bevallási leltár, mérleg és egyéb okirat készítési kötelezettségeinek eleget tenni, és a társaság iratait oly módon kezelni, tárolni, hogy azok a hatóság részére bármikor felmutathatók, benyújthatók, átadhatók legyenek. Az iratok esetleges elvesztése, („eltűnése”) esetén pedig az ügyvezetőt terheli - a számviteli törvény értelmében - az iratok rekonstruálásának kötelessége. Ilyen esetben köteles a hatóságoktól, üzleti partnerektől beszerezni a szerződéseket, számlamásolatokat, a cégbírósághoz évenként benyújtott iratokról másolatokat készíteni, és ezekből, valamint a birtokában maradt iratokból a társaság korábbi ténykedését rekonstruálni. Amennyiben ezt nem teszi meg, nem a vezető tisztségviselőtől elvárható gondossággal, vagyis felróhatóan jár el, és nem tesz meg mindent annak érdekében, hogy a jogszabályban írt bevallási és mérlegkészítési kötelezettségének eleget tegyen, és az ezzel kapcsolatos felelősség őt terheli. (Fővárosi Ítéltábla Fpkf.XI.45.064/2009/2., Győri Ítéltábla Fpkf.IV.25.265/2012/2.)

Mindezek alapján a perben Cstv. 33/A.§ (5) bekezdése szerinti (fordított) bizonyítás szabályai érvényesültek. Ezért a Cstv. 33/A.§ (1) és (5) bekezdése és a Pp. 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján a felperesnek csupán azt kellett bizonyítania, hogy **a hitelezői követelése megghiúsulhat (vagy megghiúsult)** amit okozati összefüggésben állónak kellett tekinteni az alperes „vélelmezett”, a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartásával. További bizonyítási kötelezettség a felperest nem terhelte, és az alperes volt köteles bizonyítani, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

Ezzel összhangban azonban az elsőfokú bíróság a Pp.164.§ (1) bekezdése, továbbá a Pp. 3.§ (3) bekezdése szerinti kötelezettsége ellenére nem tájékoztatta megfelelően a feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségéről. Ezért ezt az ítéltábla ezt a másodfokú eljárás során pótolta, és a feleket tájékoztatta a fentieknek megfelelően.

A felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Helytállóan hivatkozott arra, hogy a hitelezői igénye teljes megghiúsulását maradéktalanul igazolja az elsőfokú eljárásban már becsatolt, az adós elleni felszámolási eljárásban meghozott eljárást befejező végzés tartalma, mely elrendelte az adós törlését, és megállapította hogy az adós záró-vagyona hiányában a hitelezők kielégítésére nem kerül sor.

Mindezzel szemben az alperes az ítéltábla felhívására az őt terhelő bizonyítási körben még tényelőadást sem tett, ennek megfelelően bizonyítási indítványa sem volt. Ennek alapján pedig csak az volt megállapítható, hogy az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére sem tudta

bizonyítani, sem azt hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet, sem pedig azt, hogy amennyiben ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette, erre a védekezésében és a fellebbezésében felhozottak alkalmatlanok voltak.

Mindezek alapján a Cstv.33/A.§ (1) bekezdésének a keresetben hivatkozott törvényi tényállási elemeinek a fennállása folytán az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az alperes ügyvezetői felelősségét, mert a felperes bizonyította a felszámolási eljárásban hitelezőként bejelentett 657.698,- Ft összegű hitelezői követelése kielégítésének teljes meghiúsulását, amit okozati összefüggésben állónak kellett tekinteni az alperes „vélelmezett” hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartásával. Az alperes ezzel szemben pedig Cstv. 33/A.§ (5) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, felelősségét kimenteni nem tudta, az általa az érdemi védekezésében és a fellebbezésében előadottak erre alkalmatlanok voltak. A fellebbezésben felhozottak a kifejtettek szerint az érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatására nem adnak alapot.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú ítéletet - azzal a pontosítással, hogy 657.698,-Ft-ot meghaladó részben az ügyvezetői felelősség megállapítására irányuló kereseti kérelem elutasításra került - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján az indokolás részbeni kiegészítésével és módosításával helybenhagyta,

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is pervesztes alperes a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint a felperes perköltségét. A felperes jogi képviselőjének a munkadíját az ítéletábra a Pp.79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3.§ (3), (5) és (6) bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett jogtanácsosi munka mérlegelésével és a fellebbezési pertárgyérték alapulvételével 10.000,-Ft-ban állapította meg.

G y ő r , 2019. január 9.

Dr. Szalai György sk. a tanács **Dr. Bajnok István sk.** előadó **Dr. Ferenczy Tamás sk.** bíró
elnöke bíró